

در نشست کمیته آب کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان مطرح شد؛

با توجه به اقلیم ایران جلوگیری از تبخیر بارش ممکن نیست/ کشور در زمینه ی آب ورشکسته است ، آینده ایران با این طرح نابود می شود/ طرح تبدیل اراضی شیبدار با باغ فضا را برای دست اندازی به اراضی ملی باز می کند/ ایران اقلیم های متفاوت دارد ، توسعه ی باغ در هر زمین شیب داری ممکن نیست

پس از نقد های متعدد کمیسیون کشاورزی ، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان نسبت به اجرای طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغات، نشست هم اندیشی بین کارشناسان کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان با مدیران کل و روسای وزارتخانه جهاد کشاورزی و اعضاء موسسه تحقیقات فنی و مهندسی برگزار شد .

طرح تبدیل اراضی شیبدار به باغ برای کاهش تبخیر و جلوگیری از فرسایش خاک تدوین شده است

علیرضا توکلی عضو موسسه تحقیقات فنی مهندسی کشاورزی با بیان اینکه از نقد های مطرح شده توسط کارشناسان و اساتید کمیسیون کشاورزی ، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان در خصوص طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغ استقبال می کنیم گفت :خواه یا ناخواه این طرح در هزاران هکتار از اراضی کشور اجرا می شود و بهترین راهبردی این است تا این جریان را به مسیر درست هدایت کنیم.

توکلی در دفاع از طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغ گفت : برای ما هیچ مصلحتی بالاتر از کاهش سهم تبخیری بارش و حفظ خاک در اراضی شیبدار وجود ندارد و این طرح که ثمره ی دو دهه تلاش تحقیقاتی است، برای کاهش تبخیر و جلوگیری از فرسایش خاک تدوین شده است

عضو موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی اظهار داشت : تنها 10 درصد اراضی ایران از طریق دیم کشت می شود و کشاورزان ما برای تولید بیشتر متکی به آب آبی هستند که این امر نشان دهنده توجه ی پایین ما به مساله ی آب سبز و کشت دیم است .

وی ظرفیت های کشت دیم را برای مدیریت فرسایش خاک و تبخیر آب بسیار گسترده خواند و ادامه داد : اراضی دیم مستثنیات و اراضی ملی شیب دار کم بازده فضاهای مشخص شده برای تبدیل اراضی شیب دار به باغات است

این طرح با جلوگیری از تبخیر منبع جدیدی برای تولید آب معرفی می کند

توکلی با بیان اینکه 70 تا 80 درصد نزولات آسمانی کشور از طریق تبخیر از دسترس خارج می شود گفت : به این امر می تواند به عنوان یک منبع جدید تولید آب در کشور نگاه کرد.

وی افزود: افزایش ضریب و کاهش آستانه ی روان آب ها از رویکرد های این طرح است و ما می توانیم با تلفیق دانش فنی و دانش بومی در کشت محصولات کشاورزی موفقیت های بیشتری را کسب کنیم.

وی با بیان اینکه ما در بخش های از کشور دوره های چندین ماهه ی بدون بارش را داریم گفت : با این حال ما نگران این دوره های بدون بارش نیستیم و این موضوع عملا در یکی از مناطق آذربایجان شرقی تجربه شد به نحوی که در سال اول 186 روز در سال دوم 185 روز، در سال سوم 214 روز و در سال چهارم 160 روز بارش رخ نداد اما با این حال اگرچه در مبانی دانشگاهی چنین چیز برای کشت دیم قابل تصور نیست ولی با فرایندی که تحت عنوان طرح تبدیل اراضی شیبدار به باغ اجرا شده بود و تمرکز روان آب ها در اطراف درخت و نفوذ عمقی آب این طرح با وجود این دوره های بدون بارش موفق بوده است

با توجه به اقلیم ایران جلوگیری از تبخیر بارش ممکن نیست

لطف الله ضیائی نایب رییس کمیته ی آب اتاق بازرگانی اصفهان در نقد طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغات گفت : بر خلاف آنچه در این طرح آمده است نمی توان جلوی تبخیر بارش های کشور را گرفت زیرا بارش ها عمدتا به صورت پراکنده و اغلب کمتر از 5 میلیمتر است و بر اساس یافته های جهانی هرگاه بارش کمتر از 7 میلیمتر باشد قطعا تبخیر خواهد شد .

ضیائی در ادامه این طرح را فاقد نمونه ی خارجی دانست و گفت : توسعه ی باغات در اراضی شیب دار عملا متکی به روان آب ها است و ما نمی توانیم کاهش تلفات تبخیر را به عنوان یک منبع تولید آب در نظر بگیریم

وی طرح توسعه ی باغات در اراضی شیب دار را نوعی بارگذاری جدید بر منابع آبی کشور و مغایر با سیاست کلی کاهش مصارف آب دانست و ادامه داد : این طرح که قرار است در وسعت 500 هزار هکتار و در 25 استان کشور انجام شود ، کلان کشور و کلان حوضه های آبریز کشور را در نظر نگرفته است و این امر می تواند بر مخاطرات آینده ی آبی کشور بیفزاید

ضیائی با بیان اینکه هم اکنون روان آب های مازاد بر مصارف در اراضی شیب دار یا به صورت جریان های سطحی تامین کننده ی حق آبه ی محیط زیستی رودخانه ها و تالاب ها و یا منبع تامین ذخایر آب در آبخوان ها هستند گفت : منبع تامین آب در طرح توسعه ی باغات در اراضی شیب دار در واقع منابع تجدید پذیر آب هستند چرا که اصولا آب گمشده ای در این مناطق وجود ندارد که بخواهیم برای در دسترس قرار دادن آن برنامه ریزی کنیم .

کشور در زمینه ی آب ورشکسته است ، آینده ایران با این طرح نابود می شود

ضیائی افزود: بارگذاری بر منابع ناپایدار و شکننده ی آب ، زمینه سازی برای دست اندازی بر عرصه های طبیعی و اراضی ملی ، فرسایش خاک ، کیفیت آب ، اقتصاد آب و حقوق آب از جمله بخش هایی است که در صورت اجرای طرح توسعه ی باغات در اراضی شیب دار دستخوش تغییرات جبران ناپذیری خواهند شد .

وی با تاکید بر اینکه بدون تحلیل همه جانبه از وضعیت آب و محیط زیست کشور نمی توانیم طرحی را تایید و یا رد نماییم اظهار داشت : در طول سه دهه ی گذشته میزان مصارف آب در کشور از حجم منابع تجدید پذیر به بیش از 110 درصد رسیده است و این در حالی است که بر اساس معیار های جهانی اگر کشوری بیش از 40 درصد از آب های تجدید پذیر خود را مورد استفاده قرار دهد آینده ای بحرانی را برای خود رقم زده است .

ضیائی 1200 کیلومتر کف شکنی به صورت سالیانه ، برداشت 800 میلیارد مکعب از آب های زیرزمینی در سال ، افزایش فرورنشست زمین و خشک شدن تالاب ها را از جمله شرایط حاکم بر منابع آبی و زیستی کشور دانست و اذعان داشت : ایران از مرز بحران آب گذشته و به مرحله ی ورشکستگی آب رسیده است و بر همین اساس در نقد هر طرحی باید مطمئن شد که آن طرح موجب کاهش تقاضای آب می گردد؟ یا اینکه با افزایش مصارف به وضعیت اسفناک آب کشور دامن می زند ؟

این طرح فضا را برای دست اندازی به اراضی ملی باز می کند

وی تصمیم گیری مالک در مستثنیات در خصوص نوع کشت را از معایب دیگر این طرح دانست و تاکید کرد: در این طرح شرایط ورشکستگی آبی کشور به فراموشی سپرده شده است به گونه ای که مطابق با آن دولت به مالکین مستثنیات 4000 میلیارد تومان تسهیلات می دهد تا هر آنگونه که بخواهند در اراضی خود به کشت بپردازند. ضیائی دست اندازی به اراضی ملی و منابع طبیعی را به عنوان دیگر پیامدهای منفی این طرح عنوان و تصریح کرد: علاوه بر این، مطابق با آمارهای مرکز دیم کشور، ایران هر 5 سال با یک خشکسالی روبه رو می شود که این مساله ی خود برای باغات به منزله ی نابودی است.

ضیائی گفت: در حال حاضر در اراضی شیب دار بالا دست زاینده رود که از بارش بیش از 400 میلیمتر برخوردار است باغاتی احداث شده است که برای تامین آب متکی به زاینده رود می باشد و حتی دولت برای تامین آب این اراضی تسهیلاتی ارائه می دهد تا بهره برداران بتوانند 200 تا 300 میلیون مترمکعب آب را در سه مرحله پمپاژ کنند و عملاً مشاهده می شود آنچه در این طرح به آن اشاره شده در این اراضی شیبدار اتفاق نیفتاده است.

ایران اقلیم های متفاوت دارد، توسعه ی باغ در هر زمین شیب داری ممکن نیست

مهدی بصیری استاد پیشین دانشگاه صنعتی اصفهان با تاکید بر این نکته که در ایران دیگر فرصتی برای آزمون و خطا وجود ندارد، گفت: کشت دیم زمانی پاسخ می دهد که یک منطقه رویشگاه جنگلی و بیش از 500 میلیمتر بارش داشته باشد و اگر شرایط محیطی و اقلیمی نظیر این در نظر گرفته نشود این طرح محکوم به شکست و منجر به نابودی منابع آبی و خاکی خواهد شد.

وی چالش های موجود کشور در زمینه ی آب، کشاورزی و محیط زیست را ناشی از عدم هم افزایی بین وزارت جهاد کشاورزی، وزارت نیرو و وزارت صنعت دانست و تصریح کرد: در دهه های گذشته توسعه بدون در نظر گرفتن ظرفیت های محیط صورت گرفته است و این امر سبب شده است ما بجای رسیدن به مولفه های رفاه به بحران دست پیدا کنیم و به نظر می رسد در این طرح نیز عدم هم افزایی بین دستگاه ها حکم فرماست.

بصیری با انتقاد از مفاهیم توسعه و آبادی در عرف جامعه ی امروزی که آباد کردن را منوط به دست اندازی به محیط و ایجاد ساخت و سازهای فیزیکی می دانند گفت: استقبال مردم عادی از طرح توسعه ی باغات در اراضی شیب دار نباید به منزله ی یک اقدام مثبت تلقی شود زیرا مطابق با این طرح علاوه بر زمین، تسهیلات نیز در اختیار آنان قرار خواهد گرفت و این در حالی است که مردم به گفته ی کارشناسان اعتماد و از مخاطرات آبی و خاکی این طرح اطلاعی ندارند.

دیدگاه کمیته آب اتاق بازرگانی اصفهان در مورد اراضی شیب دار مورد بررسی قرار می گیرد

شکر الله حاجیوند مدیرکل میوه های سردسیری وزارت جهاد کشاورزی بامفید خواندن نقدهای مطرح شده از سوی کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان از پیگیری برای ایجاد یک گروه تحقیقات دیم خبر داد و افزود: این کارگروه باید با در نظر گرفتن ویژگی های اقلیم منطقه، اجرا و یا عدم اجرای طرح را در اراضی مورد نظر بررسی کند.

وی در خصوص عدم انجام پایلوت هایی از این طرح، در سطح کشور نیز گفت: اجرای پایلوت پیش از این نیز از سوی کمیته ی فنی پیشنهاد شده بود اما ما نتوانستیم به دلیل عدم تامین اعتبار آن را محقق کنیم که با مطالب ارائه شده در این جلسه لازم است در این زمینه اقدامی عملی انجام شود.

حاجیوند تاکید کرد: جلسات و بحث های علمی پیرامون طرح تبدیل اراضی شیب دار به باغات بین معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی و کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان باید ادامه داشته باشد تا به نقاط مشترک بیشتری دست پیدا کنیم.